

Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee
Paldiski mnt 96
13522, Tallinn

Meie 15.02.2023 nr 2-7/2023/414

Kooskõlastuskiri märkustega

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastab keskkonnaministri määruse „Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed“ eelnõu alljärgnevate märkustega arvestamise korral.

Eelnõu § 2 lg 3 seab tingimused ehk piirangud ettevõtlusvabadusele, kuna akrediteerimine on ettevõtjale arvestatava halduskoormusega, sh ajakuluga, tasuline teenus. Hea õigusloome ja normitehnika eeskirja (HÕNTE) § 12 alusel ei tohi volitusnorm (st ka ministri määrus) sisaldada volitust reguleerida valdkonda, mida Eesti Vabariigi põhiseaduse kohaselt saab reguleerida üksnes seadusega. Muuhulgas ei tohi HÕNTE § 12 punkti 1 kohaselt volitada seaduse volitusnormis kehtestama regulatsiooni põhiõiguste ja -vabaduste piirangute alustes ja tingimustes, st ka ministri määrus ei tohi sisaldada sellekohaseid sätteid. Põhiseaduse kohaselt on täidesaatev võim üldjuhul volitatud andma üksnes intra legem määrusi ehk seadust rakendavaid, täpsustavaid määrusi¹. Täitevvõim võib seadusega kehtestatud põhiõiguste ja vabaduste piiranguid üksnes täpsustada, mitte aga kehtestada seaduses sätestatuga võrreldes täiendavaid piiranguid. Eeltoodust tulenevalt tuleb eelnõu § 2 lõige 3 toodud akrediteerimisnõue tuua määrusest seaduse tasandile.

Juhime tähelepanu, et mõteseaduse uus terviktekst jõustus 1. jaanuaril 2019. a, mille järel muutusid muuhulgas ka mõõtetulemuste jälgitavuse tõendamise nõuded. Enne 1. jaanuari 2019. a kehtinud mõteseaduse § 5 lõige 2 sätestas, mis juhtudel peab olema mõõtetulemuste jälgitavus tõendatud, sh oli nõutud mõõtetulemuste jälgitavuse tagamine maksuseadustes sätestatud mõõtmiste korral ja riikliku järelevalve käigus. Kehtivas mõteseaduses ei ole enam sätestatud, millal peab olema mõõtetulemuste jälgitavus tõendatud. Mõteseaduse §-s 5 on sätestatud kuidas mõõtetulemuste jälgitavust tõendada. Mõõtmised, mille korral tuleb mõõtetulemuste jälgitavust tõendada, on sätestatud erinevates eriseadustes. Muudatuse põhjuseks oli, et mõõtetulemuste jälgitavuse tõendamise nõue mõteseaduse tasandil oli liialt piirav ja laiaulatuslik ning valdkonniti sooviti kehtestada erisusi mõõtmistele tulenevalt konkreetse mõõtmise eripärast. Sel põhjusel muudeti 1. jaanuaril 2019. a jõustunud mõteseadusega ka mitmeid eriseaduseid (nt maapõueseadus ja keskkonnatasude seadus), et tagada edaspidi vajalikes valdkondades mõõtmistel mõõtetulemuste jälgitavuse tõendamine.

Lisaks juhime tähelepanu, et mõteseadus ei sisalda nõudeid akrediteerimisele ja on eksitav

¹ HÕNTE käsiraamat, lk 21 <https://www.just.ee/sites/default/files/documents/2021-09/Hea%20%C3%B5igusloome%20ja%20normitehnika%20eeskiri.pdf>

akrediteerimisnõude kehtestamisel lisada viidet mõõteseadusele. Kuigi mõõteseaduse §-s 5 sätestatud mõõtetulemuste jälgitavuse tõendamise üheks viisiks on akrediteerimise kasutamine, siis akrediteerimise nõuded on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.08.2008, lk 30–47). Atmosfääriõhu kaitse seaduses (AÕKS), mille volitusnorm (AÕKS § 68 lõige 1) on kooskõlastamisel oleva määruse kehtestamise aluseks, on eristatud mõõtetulemuste jälgitavuse tõendamist mõõteseaduse alusel (AÕKS § 34 lg 1, § 61 lg 2 ja 3, § 102 lg 5, § 126 lg 2) ja akrediteerimisel (AÕKS § 225 lg 2 ja § 123³ lg 4). Soovitame eelnõu § 2 lõike 3 sätte viimisel seaduse tasandile muuta sõnastust vastavalt tegelikule olukorrale.

Esitame kommentaarid ka standarditele viitamise kohta käesolevas eelnõus. Standardile viitamise kord õigusaktis on sätestatud toote nõuetele vastavuse seaduse §-s 42. Mainitud paragrahvi lõige 6 keelustab sätestada kohustuslikku viidet standardile ning täpsustab, et erandina on kohustusliku viite sätestamine lubatud Eestile rahvusvahelisest õigusest või Euroopa Liidu õigusaktist tulenevate kohustuste täitmisel, kui see on ainus võimalus täita õigusaktist tulenevaid nõudeid. Sellest tulenevalt tuleks eelnõu §-s 2 välja tuua võimalus kasutada ka muid võrdväärseid meetodeid lisaks referentsmeetoditena välja toodud kolmele standardile ning rahvusvahelistele ja Euroopa standarditele. Selleks, et võimaldada ka muude võrdväärsete meetodite kasutamine, tuleks § 2 lõige 2 sõnastada järgmiselt: „Lõhnaaine esinemise häiringutase vastuvõtja juures loetakse ületatuks enam kui 15% aasta lõhnatunni korral, kui referentsmeetodina kasutatakse eraldi või omavahel kombineerituna järgmisi meetodeid” ja § 2 lõike 2 punkt 4 järgmiselt: „muid samaväärseid rahvusvahelisi referentsmeetodeid, rahvusvahelisi või Euroopa standardiorganisatsiooni standardeid“.

Lisaks palume määruse eelnõu § 2 lõigetes 2 ja 5 toodud standardiviidetes standardite pealkirju mitte välja tuua ja piirduda vaid standardi numbriga. Kasutades standardiviiteid koos standardite pealkirjaga tekib vajadus muuta määrust iga kord, kui standardi pealkiri muutub. Näiteks määruks toodud standardiviide EVS-EN 13725 „Õhukvaliteet. Lõhnaainete kontsentratsiooni määramine dünaamilise olfaktomeetria abil“ tuleks asendada, sest standardi viimase kehtiva versiooni EVS-EN 13725: 2022 eestikeelne pealkiri on „Paiksete saasteallikate heited. Lõhnakontsentratsiooni määramine dünaamilise olfaktomeetria ja lõhna heitkoguse põhjal“.

Eelnõu § 3 lg 1 punkti 4 sõnastust tuleks muuta, sest standardi EVS-EN 13725 2005 aasta versioon on kehtetu. Kui puudub otsene vajadus standardile viidata, soovitaksime sõnastada punkt 4 järgmiselt: „mahtkiirus arvutatakse standardtingimustel (20 °C ja 101,3 kPa) niiske gaasi jaoks järgmise valemiga”.

Eelnõu § 5 lõikes 2 soovitame võimaluse korral parandada sõnastust ja asendada „iga kuue kuu jooksul“ näiteks asjaomase standardi sõnadega „iga kuue kuu tagant“.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Järvan

ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister

Triinu Sillamaa

625 6391 Triinu.Sillamaa@mkm.ee

Karl Stern

625 6405 Karl.Stern@mkm.ee